

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 167. — ŠTEV. 167.

NEW YORK, SATURDAY, JULY 18, 1925. — SOBOTA, 18. JULIJA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

PREMOGARSKA KRIZA IN PREDSEDNIK

Predsednik Coolidge baje namerava zapleniti premogovnike. — Predsednik je pozval na konferenco delavskega tajnika Davisa, z ozirom na pretečo stavko v antracitnih poljih.

SWAMPSCOTT, Mass., 17. julija. — Po mnenju intimnih sodelovalcev in prijateljev bo skušal predsednik Coolidge napraviti konec neprestanemu ogrožanju narodne dobave premoga s tem, da bo naprosil kongres, naj sprejme zakon v smislu priporočil premogovne komisije, ki je predlagala, naj se da vladi polnomoč, da naj v skrajnem slučaju prevzame premogovnike ter jih obratuje.

Nevrjetno je, da bi bilo sklicano posebno zasedanje kongresa vsprko premogarske vojne; to priporočilo ne more biti vsled tega predloženo preje kot decembra meseca.

Da dobi informacije glede razvoja pogajanj med premogarji in delodajalci, je poklical predsednik k sebi delavskega tajnika Davisa, ki je došel v Swampscott danes zjutraj.

Davis bo pojasnil položaj v antracitni industriji, nakar bo prišel v New York, odkoder bo odpotoval v Evropo.

Predsednik Coolidge bo problem poveril tajniku Hooverju, ki se mudi na počitnicah v Californiji. Vrnil pa se bo v Washington, še predno bo ugasnil kontrakt v antracitni industriji.

Glasi se, da bi bila nevarnost stavke manjša, če bi imel predsednik avtoriteto, da obratuje rove v slučaju sile. Ta polnomoč bi pomenjala nekako dušeslovno viro k izbruhu stavk ter bi napotila tako premogarje kot delodajalce, da se lotijo pogajanj z bolj trdnim namenom.

Predsednik Coolidge je pozorno zasledoval stanek v Atlantic City in na njegovo inicijativo so se udeležili sej zastopniki delavskega in trgovskega departamenta kot neoficijelni opazovalci.

Tajnik Davis je imel že dalj časa namen potovati v Evropo, da si ogleda tekstilne, jeklarske in lončarske industrije in da prouči metode, katerih se poslužujejo evropski narodi.

Predsednik je dobil razne prošnje naj prepreči premogarsko stavko. To je znak, da se je pričela javnost že sedaj vznemirjati.

John Hays Hammond, načelnik premogovne komisije, je bil gost predsednika, a ni razpravljal z njim o premogarskem položaju.

Atlantic City, N. J., 17. julija. — Skupina premogarjev na antracitni mezni konferenci je predlagala in obenem tudi ugodila pot, da se napravi konec sedanjemu mrtvilu ter prepreči izbruh stavke 1. septembra.

Potom podpredsednika Murray-a, katerega je podpiral tajnik-zakladničar Kennedy, so predložili možje resolucijo, ki zahteva preiskavo prevoznih pristojbin, stroškov razdelitve premoga v splošnem ter pristojbin, katere se plačuje lastnikom premogovnih ozemelj.

Razven prihrankov, katere bi prineslo skrčenje prevoznih pristojbin, bi tudi lahko dali premogarjem povišanja, katera zahtevajo. Cene premoga na drobno bi se lahko skrčile na 50-50podlagi.

Delodajalci niso hoteli sprejeti v resolucije, češ, da se vrši sedaj preiskava glede prevoznih pristojbin, odrejena od predsednika Coolidge-a na priporočilo Premogovne komisije Združenih držav.

Tako poročilo, bi ne moglo biti sestavljeno pred potekom par mesecev. Nobenih pozitivnih podatkov bi ne bilo mogoče spraviti na dan pred 31. avgustom, ko bo ugasnil kontrakt.

Taka preiskava bi omogočila premogarjem skleniti kompromis glede osemnajst mesecev trajajočega kontrakta z obstoječo mezno lestvico, mesto dveletnega kontrakta, katerega so zahtevali premogarji ter enoletnega dogovora, katerega so so ponudili delodajalci.

Premogarji bi izvojevali zmago, ker bi ohranili

Bivši kronprinc zopet v politiki.

Prejšnji nemški kronprinc sme politično delovati, ker je pruski minister za notranje zadeve izjavil, da temu ni mogoče ugovarjati. — Šikane zaveznikov.

BERLIN, Nemčija, 17. julija. Prejšnji nemški kronprinc Viljem sme politično delovati, v kolikor pridejo vpošte njegovi dogovori s prusko vlado.

To javno objavo je podalo večeraj prusko ministrstvo za notranje zadeve in s tem je bilo tudi končano splošno razširjeno nasprotno mnenje.

V odgovor na protest socialstov proti nastopu sina prejšnjega kaiserja na neki poljedelski razstavi v Vratislavi, kjer je bil deležen navedenih ovacij, je izjavilo ministrstvo, da ni dal Viljem pred svojim povratkom iz Wieringena nobenih posebnih obljub, da se bo vzdržal političnega delovanja. Tudi niso zahtevali od njega nobene tozadevne izjave.

Izza svojega povratka v Nemčijo je stanoval na svojem posestvu v Gornji Šleziji, v bližini poljske meje.

BERLIN, Nemčija, 17. julija. Stranski svet za zračno službo, v katerem so zastopane vse nemške države, se je sestel danes tukaj, da razpravlja o zadnji poslanici zavezniškega poslaniškega sveta, ki je naložila nemškemu zračnemu prometu nadalje omejitve. Po dolgem posvetovanju je prišel svet soglasno do prepričanja, da pomenjajo nove tlačilne odredbe smrtni udarec za nemško aeronavtično raziskovanje in nemško letalno industrijo.

Popolnoma brez smisla je dovoliti nemškim letalom večjo brzino, ne da bi se jim ob istem času dovolilo večjo poletno višino. Svet je imenoval odsek, ki bo preselil sodbo aeronavtičnih izvedencev glede gotovih tehničnih točk.

BERLIN, Nemčija, 17. julija. Postavo glede povišanja vrednosti vojnih posojil in drugih vrednostnih papirjev iz vojnega časa, katero je sprejel nemški državni zbor, bo najbrž uveljavil predsednik Hindenburg, ne da bi razpisal splošno ljudsko glasovanje glede tega predmeta kot zahtevajo voditelji različnih strank.

Tekom obravnave glede tega vprašanja so prišli nacionalisti v velike stiske. Pred izvolitvijo novega državnega predsednika so obljubljali volilem naravnost kepe zlata v zadevi saniranja vojnih in državnih posojil in tako se jim je posrečilo dobiti veliko število glasov. Po volitvah pa so finančni in gospodarski izvedenci prepričevalno dokazali, da bi ne bilo mogoče izvesti višjega povračila glede vojnih obilicij kot petih odstotkov, ker bi bila sicer država preveč obremenjena.

svojo sedanjo mezno lestvico za daljšo dobo kot pa so želeli delodajalci.

Delodajalci bi ne izgubili ničesar, kajti nikdo ne pričakuje, da bi premogarji dovolili kako skrčenje plač tako dolgo, dokler obvladuje jacksonvillski dogovor plače v centralnem kompetitivnem polju.

Podpredsednik Murray je tekom jutra obdoliž delodajalce in prav posebno Warrinerja, da skuša metati "monkey wrenches" v pogajanja s tem, da je obdoliž zastopnike premogarjev malomarnosti.

Glede nevarnosti, ki so zvezane s to industrijo, so navedli premogarji poročila industrialnega departamenta države Pennsylvanije v dokaz, da ni Lewis pretiraval, ko je trdil, da je vsako leto škodovanih 22,000 mož.

Povratek zračne ladje 'Shenandoah'

Zračna ladja Shenandoah se je vrnila v Lakehurst, ker so se preveč bali z a njeno varnost.

LAKEHURST, N. J., 17. julija. Krog devete ure danes zjutraj je došla z zračne križarke Shenandoah radijska brzojavka, da bo došla zračna križarka krog desete ure v Lakehurst. Tekom noči je križarila v bližini Delaware Breakwater in ob času odpošiljave brzojavke se je nahajala v bližini Atlantic City. Kapitan Steele, poveljnik tukajšnjega zračnega pola, je odredil vse potrebno, da ses pravi križarka v lopo.

LAKEHURST, N. J., 17. jul. — Močan veter, bliski in veliki namali so večeraj ponoči preprečili povratek zračne križarke Shenandoah, ki je poletela na obali Virginije, da se udeleži mornariških manevrov. Ni bilo mogoče niti izvedeti, če je došla ladja do obali Virginije ali ne.

Lovska ekspedicija Rooseveltova.

SIMLA, Indija, 18. julija. — V nekem radijskem sporočilu iz Kašgarja se glasi, da so člani James Simpson-Roosevelt ekspedicije v centralno Azijo oddaljeni "pet postaj" in da bodo kmalu došli v Jarkand.

Jarkand je staro in važno trgovsko mesto v kitajskem Turkestanu ob Jarkand reki, nekako sto milj od Kašgarja. Kašgar je važno trgovsko mesto na križišču ceste v Peking, Indijo in Rusijo.

CHICAGO, Ill., 17. julija. — Prvi kosi plena, obstoječi iz ptic in sesalcev, katere so ustrelili člani Rooseveltove ekspedicije v Centralni Aziji so že na poti v Ameriko, kot je sporočil muzej Theodore Roosevelt, voditelj ekspedicije.

Izjalovljen poskus.

BOULOGNE, Francija, 17. jul. Brzla voda Angleškega kanala je bila preveč za mladostno argentinsko plavalko, Lillian Harrison, ki je morala večeraj po osem ur, in 57 minut dolgem plavanju, ki jo je privedlo do razdalje petih milj od Doverja, opustiti poskus, da preplava kanal. Voda je imela temperaturo 50 stopinj Fahrenheita in dekle, ki je bila po deveturnem bivanju v njej že napoli zmrznjena, bi se potopila, če bi je hitro ne rešil mož, ki jo je spremljal v čolnu, da ji daje od časa do časa hrane in okrepčil.

Po kratkem počitku pa se je mlada plavalka zopet popolnoma dobro počutila ter izjavila, da bo avgusta meseca obnovila poskus.

Plavaka se je spustila v morje pri rtu Griz Nez v Franciji.

Obravnava proti prof. J. T. Scopesu.

Bryan in Malone sta se spopadla tekom večerajšne obravnave. — Odo-bravnanje je izzvala prošnja zagovorništv, naj se ne stavlja resnici nikakih ovir. — Bryan je napadel Darrova glede procesa proti Leopoldu in Loebu.

Poroča Charles Michelson.

DAYTON, Tenn., 17. julija. — Ali naj imajo stariši pravico reči, naj noben učitelj, plačan z njih denarjem, ne oropa njih otrok vere v Boga ter jih pošlje nazaj domov skeptične, neverne, agnoste ali ateiste?

Tako je večeraj Bryan predložil zadevo države v procesu proti Scopesu.

— Ne zaprite jim vrat vednosti. Naj ljubijo znanost kot teologijo, a ne pustite, da bi postali zmedeni.

S temi besedami pa je Dudley Field Malone zastopal stvar prosvitljenosti.

Obeh govorov ne bo nikdar slišala porota, ki bo sodila Scopesa. Dejanski pa sta bila govora naslovljena na poroto, obstoječo iz inteligence celega sveta. Tako Bryan kot Malone sta opustila princip vztrajanja pri postavi.

Poziv z ene strani se je obračal na vero, če ne fanatizem fundamentalistov, a v drugem pozivu se je glasilo, da se ne sme postaviti resnice nikakih meja in da se ne sme ovirati njenega širjenja.

Bryan je govoril prvi. Prišel je mirno, a kmalu se je razvel ter ni štedil svojih nasprotnikov. Prišel je izlivati cele golide namotil na one, ki skušajo "zlomiti srea mater" s tem, da napravijo iz otrok nevernike, ter uničiti nepobitna dejstva Biblije z zločinsko teorijo, za katero ni nobenega dokaza. Ti ljudje hočejo tudi uničiti dostojanstvo človeka ter vero v Svarnika in neumrljivost.

Obsojal je moralo duhovnikov, ki mislijo, da je mogoče spraviti biološko razlago razvoja človeka z njih vero.

Poslušala ga je strmeča muzička, ki mu je blazno alpavdirala, ko je končal. To ni bilo nič posebnega, kajti poslušalstvo je obstajalo iz onih, kojih vero je obrazložil.

Bolj presenetljiva pa je bila navdušena demonstracija, ki je sledila govoru Malone-a. Slednji se je zavzemal za luč ter branil one, ki ne vidijo ničesar nasprotnega božji slavi v pojasnjenju naravnih prikazni.

Malone je bil prav tako ognjevit kot Bryan, a boljšega temperamenta. Omenil je svojega nasprotnika kot svojega prejšnjega predpostavljeneja, ki je posvetil večino svojega življenja politiki in izboljšanju politike ter ga baš vsled te okolščine ni mogoče smatrati za nezmotljivo avtoriteto, niti na polju teologije, niti na polju znanosti.

Prišlo je do par prekinjenj, posebno ko je Bryan napadel Darrova glede njegovega govora v procesu proti Leopoldu in Loebu. Čikaški odvetnik je takrat citiral Nietzscheja v dokaz, da so vseučilišča in s tem vzgoja bolj kriva zločina kot pa dijaka sama. Temu ugotovili je odločno nasprotoval Darrov, ki je pozneje predčital del svojega govora v dokaz svojega stališča.

— Nietzsche ni učil doktrine evolucije, — je izjavil Darrov. — Nietzsche je stavil Darwina

ANGLIJA ZADOVOLJNA S KONFERENCO

Anglija je zadovoljna s konferenco velesil glede Kitajske. — V poslanici na velesile skuša dobiti jamstva, predno se prično fiskalna pogajanja. — Privolila je v sodnijsko zaslišanje glede streljanja v Šanghaju. — Spomenica francoske vlade.

Poroča John Balderston.

LONDON, Anglija, 17. julija. Angleški zunanji urad je poslal večeraj velesilam, zainteresiranim pri Kitajski, poslanico, v kateri razlaga svoje stališče. Anglija sprejema predlog Združenih držav, naj se takoj skliče fiskalno konferenco, vendar pa poudarja, da je treba najprej dobiti jamstva glede tega, kaj bo z denarjem, ker bo posledica te konferenice povečanje dohodkov Kitajske.

Anglija je pristala v to, da naj se po tej konferenci sestavi mednarodno komisijo glede ekstrateritorialnosti v pogodbenih pristaniščih. Prav posebno pa poudarja trditev, da naj ima ta komisija le polnomoč priporočitve in da si morajo velesile rezervirati pravico, da vprizore akcijo kot se jim zdi primerna, ko bi komisija podala svoj izvid.

Nadalje se je namignilo, da Anglija sprejema nepristransko preiskavo potom sodnijskega zastopstva glede streljanja v Šanghaju. WASHINGTON, D. C., 17. jul. Državni departament je poslal francoski vladi spomenico, v kateri navaja nazore vlade z ozirom na nameravano carinsko konferenco glede Kitajske ter utvarjenje komisije, ki naj bi proučila vprašanje ekstrateritorialnosti na Kitajskem. Nazori vlade Združenih držav so bili sporočeni tudi vladam drugih sil, ki so podpisale pogodbo med devetimi silami.

V nekaterih slučajih so bile poslance spomenice, a v drugih se bili predloženi nazori na manj formalni način. — je odvrnil Bryan. — Napoleona je stavil na prvo mesto, človekain-pol, direktno kulminacijo teorije o končnem obstoju najbolj sposobnih.

Sodnik Raoulston je stavil sem-patam kako vprašanje Donnevala se je, da se je že odločil glede pričevanja izvedencev, a njegova vprašanja so kazala, da išče informacijo in da ni še zavzel možnosti dokaza, da ni evolucija nespravljava z božjim stvarstvom.

med tri največje može, — je odvrnil Bryan. — Napoleona je stavil na prvo mesto, človekain-pol, direktno kulminacijo teorije o končnem obstoju najbolj sposobnih.

Sodnik Raoulston je stavil sem-patam kako vprašanje Donnevala se je, da se je že odločil glede pričevanja izvedencev, a njegova vprašanja so kazala, da išče informacijo in da ni še zavzel možnosti dokaza, da ni evolucija nespravljava z božjim stvarstvom.

Agitatorje pretepajo.

LONDON, Anglija, 15. julija. Iz Hongkonga poročajo, da je položaj v Kantonu sila napet. Vsa kabelska poročila cenzurirajo ter jih po svoje izpreminjajo. Oblasti se boje, da bodo v kratkem izbruhili vroči nemiri. Stražniki so vjeli par agitatorjev, jih najprej dobro zbitali, potem so jih pa vrgli v ječo.

Ustanovitev turške petrolejske družbe.

CARIGRAD, Turčija, 17. jul. — V Angori se je danes organizirala družba, ki bo izkoriščala tamšnje petrolejske zaloge Družba je organizirana s kapitalom enega milijona turških lir. Denar so založile turške banke, dosti je pa prispeval tudi Abbas Himi, bivši egipčanski kefir.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naile cene sledele:
JUGOSLAVIJA:

1000 Din. —	18.70	2000 Din. —	37.20	5000 Din. —	92.50
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 1000 dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.					
Nakazila na danke pošte in izplačajo "Poštali šekovalni urad".					
ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJU:					
200 lir	\$ 8.60	500 lir	\$ 20.50		
300 lir	\$ 12.60	1000 lir	\$ 40.00		

Za naročila, ki znašajo manj kot 500 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške. Nakazila na danke pošte in izplačajo Ljubljanske kreditne banke v Trstu.

Za polijlatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust. Vrednost Dinarjev in Lirav social ni stalna, manjša se valokati in najet kuhinje; in tega razloga nam ni mogoče podati nobenega cene vnepred računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poštni denar v roki.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVEŠUJEMO NA NAJKAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO NA STROŠKE \$1.-

Imen nam je poštni nakazilo po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK HAKSER STATE BANK

48 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: Cortlandt 4687.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za novostave za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" tiskava vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejme bivalno naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

STRAHOVI

Angliji in Franciji se v teh trenutkih ne godi posebno dobro. Abdel Krim, junaški voditelj rifskega Kabilov, prodira s svojimi četami s tako silo, da so francoske čete, ki so dosledaj junaško zmožale in zaničale vsak poraz, prisiljene umakniti se. Pariz je bil ko nečeno prisiljen priznati, da postala položaj kritičen in da bo cela maroška kampanja obsojena na izjalovljenje, če se ne bo takoj pričelo z odločno in energično proti-ofenzivo. Francozi niso že dolgo časa priznali več kot to. K temu pa še pride, da kažejo Turki željo zvezati se z Abdel Krimom proti Francozom.

Tudi "zvesti" zavezniki Francije, Angliji, se ne godi dosti boljše. Na Kitajskem so dijaki kuliji in kmetje izredno odočeni. Pretnja in svarila ne pomagajo prav nič. Ultimati, katere objavljajo zavezniški diplomati, ne napravijo niti najmanjšega vtisa na ravnodušne sinove nebes. Celotno angleške boje ladje ne imponirajo več tako kot so v nekdanjih časih.

Tudi v Indiji je pričelo vreti. Bojkotno gibanje zavzema od dne do dne večji obseg.

Egipt je postal dosti bolj živahen kot je bil izza zadnje jeseni. Perzija in Afganistan kažeta danes manj kot kdaj poprej da jima manjka potrebnega spoštovanja vsprši vsemogočnega angleškega imperija ter njegovih mogotev. K temu pa pride še latentna gospodarska kriza v lastni deželi, veliko število nezaposlenih in preteči industrijski boji, — predvsem pa precej gotovi boj premogarjev pod radikalnim vodstvom in končno ljubimovanje močnega levega krila angleškega organiziranega delavstva ter delavske stranke z — Moskv.

Ali moremo vsprši takih okoliščin zameriti gospodom Painleve-Doumergue-u ter Baldwin-Chamberlain-u, če postajajo nervozni ter vidijo strahove? Če smatrajo za vsa svoja trpljenja in vse svoje zadrege odgovorne sovjetje ter prisegajo, da so dobili rifske Kabilov in Kitajci od Rusov denar, municijo, orožje, vojske in generale, s katerimi so zadali zavezniškim vesilam težke poraze ter občutljiva ponižanja?

Poročilo, ki je dospelo pred kratkim iz Pariza, nam kaže jasno, kako zelo so trpeli možgani imperijalističnih roparjev v Parizu in Londonu vsled zadnjih razvojev in dogodkov. Poročilo nam pravi, da trpe vodilni državnihi na hahucinacijah, vzbujajočih povsem slične prikazni kot jih najdemo pri njih, k zbole na nasledovalni maniji.

Na temelju tega poročila so se vršila med Francijo, Anglijo in Japonsko pogajanja, ki so bila skoro zaključena in kojih namen je ustvariti močno fronto teh treh sil proti ruski federativni republiki. Uspeh komunistične propagande v Aziji je baje napravil skupno postopanje neobhodno potrebno. Načrt pa obstaja v tem, da se pusti Japonski povsem prosto roko proti sovjetski Rusiji, da se podpira Japonec z municijo in denarjem ter stori vse, da se uspešno uspešno japonski nastop proti ruski republiki.

Te ugotovitve niso sicer popolnoma jasne ter tudi niso mogoče uspele še tako daleč kot trdi poročilo. Da pa se vrši nekaj sličnega, da se je vršilo že več tednov, je gotova stvar, ki je bila razvidna iz hujšakih poročil, ki so prihajala v zadnjem času predvsem iz angleških virov.

Japonska naj dobi prosto roko na Kitajskem, — pravi kabelsko poročilo. Ni popolnoma jasno, kaj naj pomenja to. Kitajska republika ne pripada sovjetski federaciji in tudi Francija in Anglija ne bosta hoteli nuditi Japonski prilike, da se še bolj kot dosledaj vgnezi na Kitajskem, iz katere so evropski roparji iztrgali lepe kose. Istotako se ne more tiskati stvar japonskega pohoda proti sovjeto preko Mandžurije in Sibirije.

Najbolj zanimivo je to kar pravi poročilo glede Združenih držav. Amerike ni nikdo vprašal, ker se ne ve, če bi privolila v to. Tudi Združene države imajo svoje namene glede Kitajske in če bi ostali sklenili dogovor, bi pristopile tudi Združene države, — kar ne pravi o posebno velikem spoštovanju, katerega goje ostali napram državniki modrosti naših diplomatov.

Poskusna voznja nad sto let stare lokomotive.

V kratkem bodo na Angleškem velike slovesnosti povodom stotnice prve parne železnice, ki je stekla pred sto leti med Darlingtom in Sheltonom. Na programu je tudi ponovitev prve vožnje na tej železnici. Te dni so zakurili lokomotivo, ki jo je zgradil George Stephenson leta 1825. Že to edini stroj iz one dobe in se nahaja v muzeju. Lokomotivo so zakurili za to, da bi poskusili, ali se še da z njo voziti. Poskus se je obnesel, in lokomotiva z nad sto let starimi vagončki, ki se tudi še nahajajo v muzeju, je prevozila vso 11 km. dolgo progo, rabila pa je zanj skoraj poldrugo uro, kakor pred sto leti. Seveda se ne nahaja stroj v najboljšem stanju. Zato ga bodo vzeli v Londonu narazen in nekoliko preuredili, da se ne bi zgodila pri svečani vožnji kakšna nesreča.

FRANCOSKI IZNAJDI TELJ

Slika nam kaže francoskega profesorja Mariusa Latoura, ki si je z raznimi izboljšanimi pri radio-aparatih napravil veliko premoženje.

Pred novo vladno večino v Franciji.

Parlamentarni večini, ki vlada Francijo od volitev 11. maja lanskega leta, preti razcep. Notranja kriza, katere se že dalj časa s težavo zatajuje, je prvič izbruhnila ob padcu Herriotove vlade, ko je del radikalnih senatorjev odpovedal pokorščino šefu levičarskega kartela radi njegove ponesrečene finančne politike.

Tako je prišlo do velike vlade Painleve - Briand - Caillaux, ki vsekakor pomeni dokajšnjo obrat od skrajne levice k politiki zmernega centroma. Novi kabinet, ki je daleko samostojnejši od Herriotovega, ne uživa neomejenih simpatij oficijelnih socialistov. To se je hitro pokazalo. Prilikom prve maroške debate so zavzeli socialisti stališče, ki pač odgovarja njihovi doktrini, ki pa se temelji to razlikuje od odločnega patriotičnega nastopa Brianda in Painleveja. Maroška debata končala je z znajo vlade, ki jo je podprl dober del nacionalnega bloka in z moralnim porazom socialistov, ki so ostali osamljeni in razcepljeni.

Nasprotje med obema velikima skupinama levega bloka se je še poostriilo priklonit zadeve volilne reforme. Radikalni so se hoteli vrniti k glasovalnemu sistemu po arondismentih. Imeli so zagotovilo socialistov, da jih le ti pri izvedbi volilne reforme ne bodo ovirali. Naenkrat pa so se socialisti pojavili s svojo zahtevo po porcionalnem volilnem redu. S tem je načrt radikalov padel.

Da bi bila napetost še večja, so prišli socialisti II. internacionale na dan s predlogom 10 odst. konfiskacije kapitala, kateri se je novi finančni minister Caillaux z vso odločnostjo uprl. Iz tega razloga socialisti odklanjajo finančno politiko Painlevejeve vlade in pri glasovanju o Caillauxovih predlogih pretekli teden smo v drugi doživeli zanimiv pojav, da so vlado kartela, katerega važen član so socialisti, namesto teh podprli republikanski demokrati, člani bivšega od levece toliko osvojenega nacionalnega bloka.

Pri sedanjem položaju se ne bi bilo čuditi, če bi dejanskemu stanju v zbornici in senatu sledila obnova vlade, ki bi se razširila na desno in bi bili socialisti potisnjeni v opozicijo. Vendar je dotlej daljna pot. Predvsem je treba pomeniti, da je Painleve eden ustanoviteljev kartela levic. Njegovo prepričanje je, da javno mnenje dežele še ni zrelo za razpad kartela. To so potrdile občinske volitve. To se je pokazalo tudi oni teden v poslanski zbornici, ko je okrog 50 radikalov glasovalo proti vladi, a za socialisti načrt premoženjske oddaje. Prekid s socialisti bi danes vsekakor še omajal enotnost radikalne in radikalno-socialistične stranke.

Pa tudi oficijelni socialisti si navzlic svojem referendumu pri poslancih in vodstvu stranke, ki se je izrekel proti nadaljnji obvezni podprti Painlevejeve vlade, še ne upajo podati se v deklarirano opozicijo. Preveč koristi jim je prinisla politika levega kartela. Teh koristi so deležni še danes, čeprav v manjši meri kot pod Herriotom. Njim se zdi najprimernejša za enkrat, ako jim ne uspe spraviti na površje vlado Herriot II., ona taktika, ki so jo imeli pred vojno, ko so pod Jauresovim vodstvom od časa do časa, od slučaja do slučaja neobvezno podpirali radikalno vlado.

DOMŽALE — TRG

Poročali smo že, da je bil znani industrijski kraj Domžale proglašen za trg. Slavnostna proglašitev se bo vršila dne 9. avgusta.

Domžale so se tekmo prav kratkega časa nenadoma hitro razvile. Pred 35 leti sploh niso bile dosti znane; niso imele niti šole, niti župnije. Ob Mlinščici, kjer so sedaj močne tvornice slamninkov, znane po vsej jug. državi in tudi v inozemstvu, so stale svoječaso priproste žage in mlinci. Še najbolj obljuden je Stob, tedaj važno postajališče voznikov, ki so prevažali blago z Dunaja skozi Ljubljano v Trst in nazaj. Zato ima stari Bauernje zemljevid vodine Kranjske pač označen Stob ne pa Domžale. Vsa okolica, ki je sedaj združena v trg s približno 2000 prebivalci je štela tedaj okoli 900 duš, ki so se preživljali večinoma s pletenjem čipk in šivanjem slamninkov. Svoj izredni procvit imajo Domžale v posebni meri zahvaliti širni Sloveniji znanemu Kamničanu, ki praznuje letos 35-letnico. Trg leži ob kamniški progi. Vseled povčasne vožnje pogosto zaničevani kamniški vlak nikakor ni tako malo vreden kakor nekateri mislijo. Oni pač ne vedo, da je bil kamniški vlak med svetovno vojno ena izmed redkih avstrijskih železnic. Na stotisoče turistov in izletnikov je že prevozil iz bele Ljubljane v prekrasne Kamniške planine. Na tisoče najfinjših slamninarskih izdelkov se izvozi vsako leto iz Domžal po Evropi. Kje je ostala lesna, mlevska, žitna in vinska trgovina poleg širom znane domžalske konjske trgovine? Brez Kamničana bi Domžale nikdar ne bile, kar so. Ko je imela leta 1890 steči po domžalskem polju kamniška železnica iz Trznava sekozi Mengeš v Kamnik, so se temu uprli tedanji Mengešani. Železniški tir se je v resnici obrnil v Trzin proti Domžalam, ki so dobile tako postajo. Od takrat so pričele procvitati in razmah je bil od leta do leta večji. Kmahu so postale središče slamninarske in drugih obrti, med katerimi si je posebno slamninkarstvo pridobilo naravnost svetovni sloves.

Rad bi izvedel za naslov svojega brata FRANK BERAUS, doma iz Gorenjskega in zdaj nekje v Milwaukee, Wis. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve o njem, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi svojemu bratu: Anton Beraus, Box 141, Mellen, Wis. (2x 18,20)

GLAS NARODA, THE BEST

JUGOSLOVAD ADVERTISING

MEDIUM

Peter Zgaga

Iz Lemonta mi poročajo, da je tam vse ponavadi. Slovenci se niso začeli rasti iz dreves, na nobenem lesenem ali kamenitem kipu se še ni pokazala živa rana, prečastiti fratri in patri pa lepo v miru prebavljajo tisto, kar se je bilo ob otvoritvi slovenskega Brezja v Ameriki nabralo.

Cerkveja je skromna. Skromnost je sploh bistvena lastnost modernih židovskih Brezja v Lemontu, Ill. Vse skuša posnemati patra Koverto, kateri je poosebljena skromnost (Kdor mu ponuja manj kot petindvajset dolarjev, tistega se pogleda ne) Slovensko Brezje v Ameriki je bilo do zadnjega časa brez zvonov.

Slovensko Brezje v Ameriki brez zvonov je pa kot slovenski katoliški šod v Ameriki brez pišče. Niti prvega niti drugega si predstavljati ne moremo.

Pa se jih je usmilil neki slovenski mlekar iz Chicaga (njegovo ime imam slučajno na razpolago) ter je kupil zvonove slovenskemu Brezju v Ameriki.

Mlekarji so za biznis jako nardjeni ljudje. Kot vsak človek, imajo pa tudi oni svoje dobre in slabe lastnosti. Toda o tem ne bom na dolgo in široko razpravljaj. Rečem le, da bo zvonjenje z mlekarskimi zvonovi v Lemontu precej vodeno.

Rev. Trunk ima jako nesrečno ime in to je najbrž vzrok, da se tolikokrat tako nesrečno zaleti.

Zadnjič je na primer v listu javno razpravljaj o litinjah in o molitvah za cesarja. Pri vsaki priliki se skuša proglasiti za narodnega mučenika, včasih ga pa nesrečno polomi, da ni za nikamor.

Dasi je njegovo pisanje izvanredno zavito, nerazumlivo, neložljivo ter ima še par drugih večjih napak, sem s težavo pogruntal, da je mislil povedati Rev. Trunk v dotičnem odstavku tole:

"Ker so domnevali, da sem premalo molil za apostolskega cesarja Franca Jožefa in za apostolskega cesarja Karla, so me obsodili na gavage. Ker sem jim pa pravočasno in temeljito dokazal, da sem dosti molil za oba, me niso obesili, ampak sem lahko svobodno odšel v Ameriko".

Že vsaj jaz sem takole pretolmačil njegov kilavi zagovor, in zdi se mi, da je moje tolmačenje pravilno.

Rev. Trunk naj mi blagovoli blagohotno oprostiti, če bom njegov patriotični čut razžalil s sledečo opazko:

— Avstrijo je hudič vseeno vzel, kljub temu, da je Rev. Trunk molil zanj.

Pa še nekaj: da bo njegovo pisano polje še bolj pisano in pestro, mu bom poslal na zahtevo majhen prispevek. V svoji miznici imam vsakojaki material, katerega bo vreden zgodovinar lahko enako uporabil pri sestavljanju kulturne zgodovine ameriškega slovenstva. Zbirka je precejšnja in zanimiva. Med fotografijami je tudi portret Trunkovega pobratima Smoleta. Smole se junaško smeji. Na glavi ma cesarsko kapo, pod vratom vidno znamenje katoliškega svečenika, na rokavu pa mogočno pakfonasto porto. Na sliki je njegov podpis z besedami: "To smo pa mi, ko smo Francina služili!"

Toliko zadovoljstva je v izrazu njegovega obraza in toliko skritega poudarka v teh besedah, da bi bila Avstrija najbrž rešena, če bi bil v njenih usodopolnih dneh Rev. Smola na svojem mestu. Ker je pa zanemaril svojo domorodno dolžnost ter je utapljaj svojo žalost po raznih klosterskih kevdrih, je šlo vse, kot sem že prej omenil, vragu na roge.

Bodimo pravični. Avstrijska cesarska gospoda ni bila dosti pridna, toda če bi mi kdo rekel: Kaj si rajši: cesarjev služabnik ali Kovertov podrepan — bi se brez pomisleka za cesarja odločil.

Iz Jugoslavije.

Ogoljušana sobarica.

Sobarica Terezija Novak, rodom iz Brezje, je bila uslužbena v hotelu "Salona" v Splitu. Nedavno je prišel v hotel neki Rudolf Mayer, ki se je vpisal kot trgovski potnik. Približal se je Novakovi ter jo pregovoril, naj pusti sedanje službo, ker ima zanj mnogo boljše mesto v Čehoslovaški. Ohenem je zaprosil za posojilo 2400 Din., za katero ji je dal kot zastavo bankovce za 5000 rubljev, češ da reprezentira vrednost 10.000 Din. Par dni potem sta skupaj odpotovala v Ljubljano, a na zagrebškem kolodvoru se je Mayer nenadoma izgubil. Sobarica je na policiji podala ovadbo, da je ogoljušana.

Zanimiv lov na volka.

V Drinovcih v Heregovini se je pojavil te dni velik volk ter napadel čredo ovac. Pastirji so ga začeli preganjati in ker je bila v bližini cerkvi maša, se je mnogo ljudi pridružilo lovu. Volk je bil kmalu popolnoma obkoljen, zato je planil v bližnje jezero ter se skušal rešiti s plavanjem. Seljaki pa s čolni nadaljevali lov in končno s sekirami v jezeru ubili volka, ki je bil izredno velik in lep eksemplar svoje vrste.

Tragičen dogodek.

V Novem Vrbsu v Vojvodini se je pripetil tragičen dogodek. Na slavnostni seji obrtne korporacije je nastopil kot govornik častni član korporacije Jakob Klein. Sredi svojega govora se je zgrudil mrtev na tla. Zdelo ga je kap. Žalosten dogodek je vzbudil splošno sočutje.

Poizkušen atentat na oficirje v Skoplju.

V okolici Skoplja se je v zadnjih dneh ponovno iz zasede streljalo na oficirje. Ko se je major Wagner z nekega izleta vračal v Skoplje je v bližini francoskega pokopališča neznan zlikovec nanj streljal. Kroglja ni zadela. Ko je voznik pognal konje k hitrejšemu diru, je zaporedoma padlo več strelcev. Na srečo ni v mraku noben zadel. Pozneje se je ponovno streljalo na tri podporočnike v bližini vojašnice. Atentatorji so pobegnili.

Stara rimska utrdba ob Savi.

Ob priliki regulacije reke Save vsled poplave v bližini Orašja v Bosni je inženir Schreiber našel na neke starodavne objekte, katere je prepeljal v Sarajevo ter jih izročil tamkajšnjemu muzeju. Na lice mesta je bil odposlan dr. Petrovič, ki je našel še nekoliko predmetov iz neolitske dobe, približno 3600 let pred Kr., rojstvom. Našel je večje število kamenitih kladičev, lepo izbrušeni pušice ter kosti izumrlih vrst jelenov, divjih prašičev in goved. Razen tega je dr. Petrovič zasle-

dil ostanke stare rimske utrdbe. V bližini utrdbe je našel opeko iz svineca z graviranimi rimskimi črkami C. S. To je edina opaka te vrste in predstavlja veliko historično rariteto.

Ameriški milijarder na našem Jadranu.

V Split je prispela krasna jahta znanega ameriškega milijarderja Kornelija Vanderbilta "Atlantic". Na ladji je 29 oseb posadke in štirje potniki ki so si ogledali Split in okolice.

Z beogradske univerze.

Za dekane na beogradske univerze za prihodnje študijsko leto so bili izvoljeni: na pravni fakulteti dr. Vlada Petković, na tehniški Gjordje Mijović, na medicinski dr. Gjorgje Jovanović, na kmetijski dr. Ivan Gjaja, na teološki fakulteti pa dr. Dinutrije Stefanović.

Himen.

Železniški uradnik Emil Grasselli v Celju se je poročil z Maro Farjančičevo iz Krškega.

Prikrzen Madone po vsej Italiji.

K številnim poročilom o prikazni Madone po raznih italijanskih krajih prihaja sedaj vest da vidijo Mater božjo tudi v občini Gattatico v provinci Emiliji. Ljudje kar norijo in hitijo v Gattatico. Revni ljudje zbirajo denar za zgradbo kapele.

POETJE JE TU — SMEJAJTE SE!

"Smeh" pravi dr. Bundesen v nekem članku, "dviguje pljuča, odganja oblake iz možgan, pokaže žalosti vrata in dela ljudi zdrave. Čimrež je nezadovoljen sam s seboj in zastruplja zrak. Toda pogosto je tak čemernež žrtev žledene bolezni. Ako bi njegova čreva bila očiščena, bi ga gotovo opustila njegova razdraženost. Trinerjevo Grenko Vino je zdravilo, na katero se lahko zanesemo. Popravi odvajanje, vrne tek, pomaga pri zaprtju in vas razvedri. Ako imaš čemernega prijatelja in mu želiš pomagati, ga nikar ne tolaži z lupimi besedami, temveč s steklenico Trinerjevega Grenkega Vina. Ima ga vsak drugist ali založnik zdravil. Ako ga ne moreš dobiti v bližini, piši na Joseph Triner Company, Chicago, Ill. Kupi tudi kangleico Trinerjevega Pli-Gas! Umori muhe in komarje, nima skoro duha ter ne škoduje domačim živalim, kot so pes, mačka, kanarčki itd.

(Ad.)

V vseh slučajih—

najsibo za pošiljanje denarja v dinarjih, dolarjih ali lirah;

najsibo za izplačanje denarja, katerega hočete iz domovine sem dobiti;

najsibo za vloge na 'Special Interest Account' kjer je Vaš denar varno naložen in prinaša 4% obresti;

najsibo za potovanje v stari kraj in povratek v Ameriko, je najbolje za Vas, ako se obrnete na poznani in zanesljivi zavod, kateri Vas bo vsikdar točno in zanesljivo poslužil:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA
POSLOVNICA V AMERIKI

Franc Milčinski:

MUHOBORCI.

(Nadaljevanje.)

Četrto poglavje.

RODEBSKI POSVET.

Drugo jutro je bilo po sv. Treh kraljih.

Občinski tajnik in upokojeni nadučitelj Podržaj je stopal počasi po občinski pisarni, od peči, kjer se je malo pogrel, do okna in nazaj in premišljal, ali bi si nabasal pipo ali ne in ali bi vzel kako pisarijo v roke ali ne: nujnega ni bilo nič, v občinskih pisarnah ni sploh nič nujnega — za tisto, kar je nujno, za tisto so orožniki.

Pa vstopi župan: — Kaj novega, tajnik? — pa gre po sobi gor in dol.

— Lačen sem in žejen — je odgovoril tajnik.

— In pa prisma, to si še pozabil povedati, — je dostavil župan.

— Kaj pa vprašas, če sam bolje veš, — se je odrezal tajnik.

To je bila uvertura. Potem se je župan ustavil in je rekel: — Moja žena je bila večeraj v Lučah. Saj za čenčarije se ne brigam dosti, ampak to me le ježi: v Lučah ves svet govori, da bo tvoj Janko — da moja Julka — kakor da se med njima plete ljubezen. Tega kratkomočno ne trpim!

— Prav imaš! — je odgovoril tajnik. — Ali jim naj to uradno pišem v Luče, da ne trpiš takega čenčanja?

— Jaz ne trdim, da tvoj pohvali za mojo zijalo, — je jezno kričal župan.

Tajnik ga je začuden pogledal. — Čemu pa kričiš nad mano, mar sem mu jaz ukazal? Glej ga, dedca!

— Ukazal! Braniti mi moraš, prepovedati! Odtod ga požen, lenuha! — Nikar se ne reži tako nemno! Drugače te spodim s tajniškega stola!

— Spodi me no, župan, spodi! Sem radoveden, kje dobiš drugega osla, ki ti bi delal za te groše: še za tobak ne zaležejo. — Kar pa imaš mojemu fantu povedati, mu lahko poveš kar sam. Nemara se ti zboji, če prav zakričiš nanj, pa jo kar popiha čez hribe in doline.

— Ti si vendar oče, — je župan prišel mirnejše, — saj imaš vendar kaj oblasti čezenj.

— Seveda sem oče, toda fant ni otrok, ima že svojih 24 let, pament pa je bolj kakor sva jaz pa ti vkupe. Gimnazijo ima in na Dunaju je bil, da se je vpisal v visoko šolo, lump pa tudi ni, kaj ga bo pestil star upokojen čenčar in sestrada občinski tajnik! — Pa ti strahuj svojo zijalo!

— Saj jo! — je vzklil tajnik in se je vsedel, da se je omara ob steni zamajala. Sklenil je roki, gledal v tla in se spominjal, kako sta on in žena snoči sukala "zijalo". "Da te ni sram ljudi, da te nosijo zdaj po jezikih! Še pogledati ga ni treba! Če pozdravi, slepa in mutasta bodi, se bo že odvadil. Tak lačen študent, nič nima, nič ni in nič ne bo, če bo tako naprej študiral tukaj po Muhoboru. Tak ni zate, na kaj se pa hočeta vzeti!" — In na ta lepa očeta in materina svarila in puke ni imela jokajoča se zijala nič drugega odgovoriti nego: "Saj se nečeva vzeti, saj se imava samo rada". — Nezaslišano! Taki nazori! — Ali pa je vse vkupe le otročarija?

Tajnik je enakomerno hodil svojo pot od peči do okna in nazaj in niti ni prekinil svojega romanja, ko je župan zopet povzel besedo.

— Saj vem, mladost — norost! Boli me pa le, da se mi bga otrok. Pa tudi za tvojega ni prav, da ima misli drugod kakor pri svojih knjigah. Nič ne rečem fantu: čeden je in postrežen in pošten, toda od tega ne bo živel. Tukaj doma se ne bo izsolal za jezičnega dohtarja, pa če Metuzalemovo starost doseže — to lahko sam izprevidi, tajnik! Zato ga pošli na Dunaj, če zmores; če ne zmores, naj si pa drug kruh izbere. Tukaj

in tako le leta trati in moči; škoda zanj!

Tajnik je postal, potegnil si je z roko čez visoko čelo in sive laske in se enkrat si je potegnil in tiho je odgovoril:

— Misliš, da mene ne skrbi? Toda edini otrok je, stara sva, žena boleha, težko je nama, poditi ga po svetu, ko je tako rad doma — pa odlašava in odlašava.

— Teško je na svetu, težko! — je vzdihnil župan in se dvignil s stola. Krepko je tajniku segel v roko in odšel.

Pri Podržajevih so odkosili.

Mamica Podržajeva se je po božno prekrizala; sklenila je roki v naročje, globoko zasopla in zasepetala predse molitvico, ki se jo je bila naučila od svoje mame, ta od svoje in ta od svoje: "Čast in hvala Bogu, sv. Janžu, vsem jngrom božjim, da smo jedli, da smo siti. Bog nam nagmeraj ne samo deset — ampak stokrat. Amen!"

Potem se je z rokama uprla v mizo, in se počasi dvignila, poznalo se ji je, da jo bole noge; včasih ji je bilo boljše, včasih slabše, kakor je naneslo vreme. Pričela je pobirati jedilno orodje in skladatai krožnike.

Pa je odzadaj pristopil Janko in jo objel čez rami. — Le pusti-te, mamica, bo že ata pospravil in vunkaj nesel. Mamica bo pa zdaj malo legla, časopis bo čitala in se odpodila.

Mama je ljubeče pogledala sina in potem moža in mož je rekel: — Le pojdi, mama, in se odpodij, bova še s fantom vse opravila.

— Sta že pridna, — je odgovorila in z dostojanstvom kakor kraljica jo je odvedel Janko k prostemu divanu. Pod glavo ji je dal blazinic, nogi ji je zaval lepo gorko v odejo, na nos ji je natakal očala — od krošnjarja so bila kupljena in prav po ceni — in v roke ji je dal časopis, ki ga je župan posojal tatjniku.

Oče in sin sta se spravila iz sobe, oče je šel v kuhinjo pomivati, sin dvanje cepit za hišo, mamica pa je ležala in brala in bila sila zadovoljna s svojo usodo.

Čitaji pa je pričlenjala ljubljene dnevniki vedno na zadnji strani. Črno obrobljena mrtvaška naznaila in zahvale so jo najbolj mile; dannadan je čitala isto in isto klobaso o nepozabnem soprogu oziroma očetu, bratu, stricu in stare močetu, o hiši žalosti itd., pa ji ni kar nič opešalo zanimanje za ta del dneve literature. Zamolčati ne smemo, da ji čitanje ni šlo posebno gladko od rok, slabe oči in drobni tisk so jo ovirali. — Mrtvaška naznaila in zahvale so se dale seveda še najglajše čitati: da je le videla začetek stavka, pa je vedela, po katerem kopitu bo šlo naprej; kolikortoliko ji je prav ta okolnost tako pri ljubila žalobne te sestavke. — Za njimi so prihajale na vrsto dnevne novice in je čitala:

"Gospod nadučitelj Fran Loboda se je na lastno prošnjo umoril".

Začudena je tlesnila z ustnicama, položila list po sebi, porinila očala na čelo in obrnila glavo proti durim. Od zunaj se je čulo ropotanje s krožniki: mož je pomival. Čudno, da ji mož ni nič povedal o Lobodi; ali se ni čital lista? Saj Loboda je star znanec in prijatelj! Taka nesreča; umorjen! Uboga vdova in otroci! Ta žalost! In pa to, da je bil na lastno prošnjo umorjen, kaj takega še ne! Kako je neki to bilo!

Ni ji dalo drugače, morala je poklicati moža: — Ata, ata!

Zunaj se je zaslislal glas: — Takoj sem gotov, mama. — Ropotanje je ponehalo in vstopil je gospod nadučitelj, lično opasan s prekratim kuhinjskim predpasnikom svoje majhne soproge, ki si je vanj še brisal roke.

— Kaj pa je, mama? — Ali še nisi čital? O Lobodi? Ta revež! Tako grozno!

— Pa kaj je vendar z Lobodo? — Da je bil zaklan ali ubit in da je še sam prošil za to!

Na Podržaja ni ta pretresljiva

vest nikakor napravila onega silnega vtiska, kakršnega je pričakovala žena. Odvezal si je pretpasnik, ga obesil čez stol in rekel:

— Nemara si pa zopet kaj napak brala, mama!

Gospa si je popravila očala in dvignila list; nekaj časa je trajalo, predno jo je zopet našla. To krvavo notico.

— Glej, — je rekla in počasi čitala: — Gospod nadučitelj Fran Loboda se je na lastno prošnjo umoril.

Mož ji je popravil: — Umoril, mamka, ne umoril.

Gospa je še enkrat čitala: — Umoril — vil. Torej ne umoril. Hvala Bogu, da je še živ! Tako hudo mi je bilo po njem! Tako prijazen in vesel gospod, ali ni res, mož? Pa tudi žena se mi je smilila in otroci. Zdad sem res vesela, da ni nič hudega.

Brala je še en pot: "... se je na lastno prošnjo u-mi-ro-vil. — Kaj se je z njim zgodilo, ata?

— V pokoj je šel, kakor jaz. Sit je postal abeced in nadzornika.

— Torej je vendar šel v pokoj! Pa še lansko pomlad, ko so nas obiskali, ni maral kar nič slišati o pokoj. Se spominjaš, ata, govoril je, kakor da bo še deset let služil in bogve kam prestavljen. Na, zdaj pa je šel vendarle v pokoj!

Tako je še dolgo modrovala mamica Podržajeva, predno je nadaljevala svoje razburljivo čitanje.

Stari Podržaj jo je rad dražil:

— Naša mama, ko čita list, trikrat toliko doživi kakor drug človek. Najprvo se zmoti in živja bogve kaj drugega, nego je zapisano. Potem ko se ji pojasi pomota, je, kakor nanese, vesela ali žalostna, da ni res, kar je poprej brala, to je zopet nov vžitek — in nazadnje živja še novico, kakršna je v resnici.

Mamica Podržajeva se je torej vnovič lotila lista. Predno ji je zopet izpodrslilo, jo je prekinil mož.

— Mama, — je rekel, — kadar te bo volja, se morava pomeniti o Janku.

Mama je pogrnila časopis tja po kolenih, porinila si je očala na čelo, malo globlje je zasopla in se ni genila in tako je bilo videti, kakor da je že pričakovala ta trenotek.

Podržaj je stopal po sobi, gladil si je čelo in sive laske in je govoril: — Doma tje, leta mu teko, tukaj si ne pomaga do čilja. Ali ga pošljeva na Dunaj, da skonča visoko šolo, ali pa — ali pa se mora ozreti po drugem poklicu. Pri železnici bi morebiti še najhitreje prišel h kruhu.

Tako je govoril Podržaj, meril je sobo in dal ženi duška za pomislek.

Ker pa le ni bilo odgovora, je postal in jo pogledal — imela je lice obrnjeno k zidu in je tino itela. Stopil je k nji in jo ljubeznivo pobožal.

— Kakor ti rečeš, mama, tako bodi!

Obrisala si je solze, poljubila je božajočo roko, mož je sedel poleg nje na rob divana in je rekel:

— Saj imaš prav, ata. Kolikortkrat sem že sama to premišljevala podnevi in ponoči, pa nisem nič rekla, da bi ti ne bilo hudo. Čakala sem, da sam ukreneš kakor je prav. — Rjavko lahko prodava, pa naj gre fant na Dunaj.

— Pa prodava rjavko, — je rekel ata Podržaj, — da bo imel odkraja, potem si bo že sam pomagal naprej, pomagal, kakor si pomagajo drugi — saj je pridren.

— Priden je, — je ponovila mamica in si zopet obrisala sitni solzi.

Janko je za hišo kral drva, naklaj jih je za tri, štiri dni.

Potem je zapičil sekuro v tnalno odrgnil si je roki ob hlačah in je vzel s skladovnice kamenotiskana pravna predavanja; brez njih se ni nikamor genil. — Zdajle malo k mamici pogledat, kaj dela, potem pa v svojo sobo v boj s tem "prekvatim" rimskim pravom!

(Dalje prihodnjic.)

Umrl v Ljubljani.

Marija Šiška, vdova želez sprevoznika in hišna posestnica, 79 let; Peter Kosem, dninar, 26 let; Josip Juvan, rudar 54 let; Ana Jereb, hlapčeva žena, 57 let; Fr. Šurk, dninar, 41 let; Ana Kastelec, dninaria, 64 let.

STARODAVNA KOČIJA

Pri raznih svečanih prilikah, kot je bila naprimer otvoritev angleške razstave, se angleški kralj in kraljica poslužujeta starodavne kočije, katero spenlja troje služabnikov.

Boji z divjimi zverini.

O levu, kralju vseh živali, in njegovi opasnosti za človeka so razširjene najhujše vesti. Toda lev še, ne samo v kletki, tudi v pustih krajih vobče malo nevarna žival, ki se človeka izogiblje in se mu, vsaj podnevi, skoraj vedno ogne, če ga sreča. Kjer levu ne manjka divjačine, človeku sploh ni nevaren, ker se ga boji. Izjemo tvorijo takozvani ljudozderci, ki se pojavijo tudi v takih krajih, kjer je dosti divjačine. Leti se skoraj izključno rekrutirajo iz starejših, onemoglih živali, ki so prepočasne in prešibke, da bi si mogle ujeti svoj plen. Taki levi, ki jih žene lakota, se pogostoma spravijo tudi na človeka. Če se jim je parkrat posrečilo, dobe željo po človeškem mesu in potem vedno preže na mimoidoče ljudi. Ponoči vlierejo celo v kočje. Celo mladi levi, ki so okusili človeško meso, postanejo tako nevarni tudi človeku in se lotijo divjačine le, če ne morejo več do človeškega mesa.

Pred kratkim je izdahnul nemški častnik Heinrich Foneh, ki je svojočasno služil v nekdanji nemški vzhodni afriški koloniji, zanimivo knjigo "Wildsteppen und Steppenwild," v kateri popisuje svoje zanimive prigode med levi. Nekatero podajamo v naslednjem svojem čitateljem.

Ob Ruipi v dolini Ulanga, pripoveduje pisatelj, sem nekoč nalletel na vas, ki je bila okoli in okoli obdana z visoko ograjo. Prebivalci so mi zatrjevali, da so si ograjo morali zgraditi zato, ker se jih levi mnogo nadlegovali in mnogo izmed njih požrl. Pet ur od tod je bila druga vas. Vprašal sem ljudi, dali se mar nič ne boje levov, ker nimajo nikakih ograj okrog svoje naselbine. Smeje so mi odgovorili: Levi so v stopi. Vsako noč jih lahko sliš "peti".

toda nam ne store ničesar. Mi lahko spimo pred durmi, noben lev nas ne bo napadel. — Iz tega sem sklepal, da tod ni bilo med levi nobenega ljudozderca, drugič pa, da levi vobče žive vedno v istem kraju in se ne selijo drugam.

Ko so v Ugandi zgradili železnico, je okoli 150 ljudi poginilo,

prost. Neoboroženi gledalci so otrpli od strahu, ko so videli, da se je položaj obrnil, nato pa so jih jadrno ubrali v beg. Lev je skočil v zaprašenega Knochenhauerja, ga s šapo oplazil po prsih, da je padel na tla, ter ga nalahno ugrizel v koleno. Nato je odskočil in izginil v šumi. Knochenhauerju ni bilo hudega. Prestrašil pa se je pošteno, in od takrat se je za "levji sport" precej ohladil.

Na visoki planoti Makonde smo prežali tedne in tedne vsako noč, da bi pričakali leva, ki se je vedno klatil okoli našega šatorišča. Nastavili smo mu past, da bi leva dobili nepoškodovanega v roke. Teda past je vsako jutro ostala nedotaknjena. Neke noči pa je lev treščil nenadoma na stražo, ki je patrolirala okoli šatorišča. Straža je strahu odrevenela, pa tudi lev se je prestrašil. Obrnil se je in odskočil, pri tem pa je z zadnjo tako po nesreči osprasil ču vaju, ki se je istočasno hotel u-makniti v stran, v stegno. Par dni potem se je podal neki podčastnik s starim časopisom v roki v bližnjo šumo. Naenkrat ga je spreletelo po hrbtu; ozrl se je in opazil dva leva, ki sta deset korakov za njim motrila njegovo početje. Seveda jo je jadrno ubral in ves zbezan je srečno prispel do šatorišča. Ko so njegovi tovariši izvedeli za njegovo avanturo, ki se je hvalabogu iztekla brez posledice, se niso mogli vzdreti, da se mu ne bi smejali. Očividci se namreč trdili, da je na begu z oro roko mahal s časopisom, z drugo pa se je držal za hlače.

V početku julija 1907 je šotorila velika karavana, ki sem jo vodil proti Rufiji, ob Čagovarskem ribniku pri Behobehu. Pridržil se nam je tudi grof P., ki se je hotel pobliže seznaniti s takimi levetovanjem po pragozdu. Zvečer smo sedli ob ognju pred mojim šotorom in kramljali o levih. Tako minogrede sem dejal: Pazite, danes ponoči se bo še kaj pripetilo! Mislim sem si, da utegne kaka čreda slonov obiskati ribnik, ki je ležal tik našega šotorišča. Okoli poldevete ure zvečer — izvemši okrog ognja je vladala tema kot v rogu — začujemo naenkrat iz razdalje kakih deset metrov težak padec in takoj nato bolesten človeški krič. Lev se je bil priplazil — tik do šotorišča, ki je deloma že poglobilo k počitku, in je skočil na nekega domačina-nosača, ki je baš zadržal. Prestrašen vsled obilice ljudi in zaradi ognja pa si je lev takorekoč med skokom premislil, se obrnil in pobežnil, zakaj takoj na zasledovanje pripravljeni nosači niso mogli najti niti sledu o njem. Napadence je kraval na glavi in na plečih, kjer je lev ostavil sledove svojih zob. Naslednje jutro smo ranjenca vželi v nosilnici s seboj, in čez štirinajst dni je bil že zdrav. Čudno naključje: leto poprej je bil njegov brat žrtev kroknit. Levu se je stvar menda zadel preumna, poleg tega so mu snežnobelo napravljeni možje že šli "na živce", skratka, vzpel se je in z enim mahom je bil

KOŽNE BOLEZNI

povzročajo mnogo trpljenja v teh slučajih je treba jemati:

SEVERA'S

ESKO

razkuževalno mazilo.

Olažša razdraženje, odpravi srbečico in druge srbeče izpuščajne na koži.

Cena 50 centov.

Poskusite naprej pri lekarju.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

priznati moram, da mi je tisto noč še dodobra na živce.

Kozličkovo meso.

V Rimu v ulici Trastevere so prodajali titopatskim potom različno meso po zelo nizki ceni. V sedanjih hudih časih, ki tarejo uboge ljudi tudi v večerni in veli častnem Rimu, so revni sloji kar drli v to skrinico mesnice. Počasi je policija izvedela, kje se prodaja to meso poceni, o katerem se je toliko govorilo. Vdrli so policaji v stanovanje nekega Delpino, ki je zaslišan pripovedoval na vsa usta, da prodaja fino kozličkovo in volovsko meso, katero dobi od dobrih kmetov in ga lahko da poceni ubogemu ljudstvu. Policaji pa niso vrjeli njegovim besedam, marveč so preiskali dalje in odnesli sabo velike zaloge baš za prodajo pripravljene mesa. V policijskem uradu se je potem konstatiralo, da Delpinto ni prodajal kozličkega in volovskega mesa, marveč meso mladih mačk in mladih psov in konj. Njegovo mesnico so seveda zaprli in Delpinto je romal v zapor.

OGLASI NAJ SE

pošiljatelj čeka za \$6.00 iz Pittsburgh, Pa.

Prejeli smo brez podpisa in naslova draft za \$6.00 iz Pittsburgha za naročnino, ki je potekla 10. junija 1925. Ker je pa isti dan štirim potekla, zato ne vemo kam vknjižiti.

Pošiljatelj naj se javi.

Uprava "Glas Naroda".

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ADVERTISE in GLAS NARODA

Nove pošiljatve knjig.

Prejeli smo veliko zanimivih in poučnih knjig in jih prodajamo po označenih cenah.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašani, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi s money ordrom, v znakah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

POUČNE KNJIGE:

Naša zdravila 50
Najboljša slovenska kuharica s mnogimi slikami, obsega 668 strani 5.00
Nemško slovenski besednjak, (Wolf-Cigale), — 2 trdo vezani knjigi, skupaj 2226 strani 7.00
Jugoslavija, 8. zvezki, zemljepisni, statistični in gospodarski pregled in —
Zgodovina SHS, 3. zvezki, zgodovinski podatki Jugoslovancov in Slovanov sploh na Balkanu. Zelo zanimivo za vsakega Jugoslavana 3.25

POVESTI:

Fabijola ali cerkev v Katakombah 45
Gadje gnjezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no 75
Hadži Murat, Tolstojeva povest, prevel Levstik. —
Kraljica mučenica, trdo vezano 80
Kazaki, povest iz ruskega 70

Mi plačamo poštnino.

SOLANA.

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

74

(Nadaljevanje.)

-- Soparna noč. Zrak v ozkem vozu je naravnost neznošen. Nastanili smo se pod drevjem v mahlu, Solana, Giuseppe, moja sestra Nineta in plavalosa, mala Lola, koje srebrno-čisti glas zveni tako lepo ob spremljanju harfe.

To je nežno sanjavo bitje, še napol otrok.

Ugaja mi, ker ni nesramna in ker zardi, če jo človek poljubi. Jaz jo rad poljubljam, ne iz ljubezni, temveč ker mi ugaja njen otročji obraz. Plavalosa ženske mi že od nekdaj ugajajo in to sem tudi rekel, ko je šla Nineta z njo spat.

Solana se je tresla od ljubosumnosti in sovraštva.

Izgovorila je ostre besede, na katere sem odgovoril porogljivo. Razkačila me je. -- Sit sem teh večnih prizorov in izjavljam sem ji, da se bodo najina pota od Trnova naprej ločila. Rekel sem ji, da se lahko vrne k Regrino, -- spodil sem jo naravnost.

Tedaj pa se je vrnala.

-- Dobro, ti me podiš in jaz pojdem. Najprvo pa prečitaj to. Prepis je pisma, katero sem pred tremi dnevi pisala Regrino, tvojemu najhujšemu sovražniku, kateremu si ukradel ljubico. Ti veš sedaj, kakšna bo moja osveta. Skočila je v voz.

Jaz pa sem prišel čitati prepis njenega pisma.

Laži, vnebovpijoče laži!

-- Regrino, -- je pisala, -- čuj smrtni vzklík nesrečne ženske, tvoje Violete, katero si ljubil in ki je ljubila tebe. Ta satan Salvatore me je zmotil. Sledila sem mu, a to je bil bolj rop kot pa beg. Sedaj sem bedna. Ta strašni človek me zasleduje s svojo ljubeznijo, me drži hujše kot jetnico ter mi preprečuje povratek k tebi, katerega še vedno ljubim. Celo po življenju mi streže. Že dvakrat mi je pretel v svoji ljubosumnosti. Prepričana sem, da me bo umoril, -- s strupom ali sunkom v vodo. Tako se bo zgodilo in neki skrivnostni glas mi pravi, da ne bom živa dospela v Trnovo. Spravil me bo s poti, še predno bom pršla v tvojo blizino. Ti pa Regrino, boš moj svetnik.

V tem pismu ponavljam izrečno, da ne bom nikdar izvršila samomora in če bom kakega dne mrtva ali izginila, bo Salvatore moj morilec. Pričevanje njegovih spremljevalcev bo lažnjivo, kajti ti ljubi dje ne verujejo v Boga. -- Regrino, osveti me! Zahtevaj njegovo kri za mojo. Čutim, da je to moj zadnji pozdrav nabe. Tvoja nesreča na Violeta Pitesti. -- Pisano na cesti pri Trnovem, v bližini ribnika. -- O, to skrivnostno vodovje!

*

Pol presenečenja in ogorčenja sem zrl na pismo. -- Nesramnica! Vem, kako se hoče osvetiti. Pobegniti hočeš, da me Regrino izroči sodišču.

Vstal sem, odprl vrata voza ter dvignil pest proti njej. -- Norica, sedaj mi ne uideš. Od sedaj naprej boš res jetnica, kajti sedaj vem, kaj pomenja tvoj beg zame. Stopila je tik predme.

-- Ljubi me, poroči se z menoj in za vedno bom priklenjena nate, -- je šepetala. Morat sem se smejati. Jeza je vzkipela v meni in izgovoril sem grdo besedo.

Tedaj sem čutil močan udarec proti svojim prsim. S spretno kretanjom mi je iztrgala Violeta pismo iz roke, me pahnula nazaj ter planila mimo mene v temno noč. Še predno sem premagal presenečenje ter se pobral, je že izginila.

Hotela je proti majhnemu jezenu. -- Giuseppe, za njo! -- sem kričal ter pohitel kot blazen za bežečo. Starec, ki je dremal in mogoč slediti tako hitro in tudi jaz nisem tako lahkono kot je bila blazna ženska. Pred mojim očmi je stala na majhni brvi, dvignila polna sovraštva še enkrat pest proti meni ter zakričala: -- Osveta!

Nato je zasumela voda. -- Izginila je. Že od nekdaj sem bil dober plavalec in planil sem za njo. Prijel sem jo, ko se je zadnjic prikazala.

Z velikim naporom je ležala Violeta pred nama v travi. Od daleč je grmelo in bliski so osvetljali od časa do časa temno nebo. Pričela sva drgniti njeni roki ter jo tresti. Zaman.

-- Mrtva, mrtva je, Giuseppe, -- sem vzklíknil poln groze. -- Sedaj naj mi bo Bog milostljiv!

-- Ali si jo umoril? -- je zastokal starec. Sporočil sem mu v par stavkih, kaj se je zgodilo in starec je dvignil roki proti nebu ter pričel jadikovati:

-- Gorje ti, Salvatore! Srd Regrina ter bo izročil krvniku, če ne bo našel Solane več pri nas. Izgubljen si in ta ženska se je res strašno osvetila nad teboj!

Kot omamljen od presenečenja in groze sem zrl v lice mrtve, ki je ležala pred menoj z naširoko odprtimi, temnimi očmi. Srčna kap je končala njeno življenje.

Kaj storiti? Bežati? Nikakor ne. Na ta način bi padel sum še prav posebno name. Izročiti se sodišču brez prič, brez vsakega dokaza nedolžnosti? Stresel sem se ob misli na smrt iz roke krvnika ter ob misli na dosmrtno ječo.

Kaj storiti? Sveti Bog v nebesih! Sveta Devica Marija! Sveti patron, pomagaj mi v stiski!

Čuj! Kaj šumi in kaj se bliža? Ali je ženska ali duh? Natančno jo vidiva. Siva postava se je vrgla na kolena, dvignila roki proti nebu -- in nato...

S vzklíknim presenečenja sem skočil proti njej. Prepozno! Že se je zgrnilo temno vodovje nad njo. Planil sem za njo, jo prijel, Giuseppe je prišel na pomoč -- in spravila sva nesrečnico na kopno.

-- Diha! -- Živi! -- Kdo je? -- Diakonistinja. -- Kaj je gnalo usmiljeno samaritanko v smrt?

Giuseppe je odhitel, da zbudi Nineto. Ta naj bi prišla na pomoč ter prinesla s seboj močnega, oživljajočega žganja. Ko smo si vsi prizadevali krog nezvestne, sem pripovedoval sestri, poln groze, kaj se je zgodilo s Solano.

Pričelo je dežiti. Prijeli smo tujko ter jo odnesli v ghumaški voz. -- Čudovito, -- je zašepetala Nineta, ko je padel prvi žarek luči na smrtnobledo lice diakonistinj, -- podobna je nekoliko Solani! Kadar se je črni vrh belo našminkal ter hlinil milo, prijazno lice, ji je bil res podoben.

(Dolgo pričakljiva.)

Dobre volje

in vesel biti more človek kateri ima dobro prebavo. Kadar vi prebavljate svoja tri jedila na dan, potem sledi dobro zdravje.

SEVERA'S BALZOL

napravi prebavo naravno in lahko in je mogočljiva splošna tonika kadar telesni sistem oslabi. Pravo zdravilo zoper dolgotrajno zabačenost.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte zanj v lekarnah.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

Ob slovesu.

Dr. Fr. Zbašnik.

(Iz zbirke 'Motivi iz vojnih časov')

Po cesti koraka vojaštvo. Nepregledne vrste. Polk za polkom. Sibiki mladeniči, ki so jedva odrasli otroškim letom in zreli, postavniki, skoraj postarni možje. Golobradci in že osiveli bradači. Prava mešanica.

Mora pač vse na boj! Kajti dosti je nasprotnika. Na čelu večjih oddelkov igra godba. Tistim, ki so ji blizu, podžiga pogum, lije moč v srce in žile, do oddaljenejših se kradejo samo posamezni zvoki, slišati jo je samo še kot šumljanje pomladnega vetra. Tisti, ki so čisto zadaj, je sploh ne čujejo. Njeni glasovi so se zadušili v topotu konjskih kopit in odmevu trdih korakov.

Godbe igrajo, da bi se vzbudilo veselje v srcu onim, ki korakajo za njo. Zakaj same vesele in poskočne igrajo!

A veselja ni. Noge stopajo po taktu, kri se razvema, temu in onemu se vzbuja v prsih srd do sovražnika, ki je -- tako so mu pravili -- kriv vse nesreče, ta in oni mu obeta v nekem navdušenju celo osveto, toda veselja v njegovem srcu ni. Neprijetni občutki, temne slutnje stopajo kot nevidni duhovi s korakajočimi, oklepajo se jih in jih in jih ne pustijo iz svojega ledenega objema.

-- Zda sem še tu med bolj ali manj brezskrbnimi obrazi; čez par dni nemara že v sredi krvavega plesa. Danes sem zdrav, čez par dni morda ranjen in pobahjen za vselej. Danes živ čez teden dni -- kdo ve, če ne še mrtve. Vsem je hudo pri srcu, četudi ne vsem enako hudo. Različne so okolnosti, ki jih je iz njih iztrgalo kruto povelje. Eden zapušča ženo in otroka, drugi ljubljeno nevesto, tretji roditelje -- slabotne starce, katerim je bil edina opora.

Ni vseeno, če imaš dom in svojce ali če nimaš nikogar na svetu razen samega sebe! Niso vse rane enako globoke, ki jih seka usoda. In niso vsi ljudje enaki po svoji naravi. Eden je bolj, drugi manj občutljiv. Eden ima več, drugi manj odporne sile.

A nekaj je, kar lega vsem, brez izjeme na vznemirljivo srce, nekaj podobno domotožju, se polasta vseh, tisto trpko čustvo, ki se ga ob slovesu nikdo ne more otrestiti. Zakaj slovo je to, slovo v velerazni uri. Slovo za dolgo -- morda za večno!

In vsem se vsiljuje ena misel: -- Zakaj baš jaz, zakaj baš jaz? Godbe igrajo vesele in poskočne, kakor bi vabile svate v cerkev. A veselja ni. Bobni ropočajo in dajejo takt. Noge se mu pokore, srce pa se upira. Zamolklo odjekuje ječo težke stopinje od trdih tal, pridružen vzdih se vijejo iz prsi.

Čuj, iz daljave jih pozdravlja že grmenje topov. -- Zakaj baš jaz, -- zakaj baš jaz? Čudno, kako različno je razdeljeno dobro in slabo na svetu! Nekateri doleti vse dobro, drugi vse slabo. In ni samo pri ljudeh, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

Polk za polkom je korakal po cesti -- nebrojne množice. -- Sto in sto oči se je upiralo vanjo, sto in sto src ji je bilo nasproti. Ne eden od vseh teh, ki so stopali mimo, ni ostal ravnomuden, vsak je izrekel potihem ali na glas svojo sodbo o njej.

Kje si se vzela, ti najlepša, ki so jo videli kdaj moje oči? Oj sladko lepo dete, kaj ti hodi na misel, da stojiš tu in povzročaš, da nam je še težje da nam je še bridkejšo slovo.

-- O ti satanček mali! -- je govoril sam pri sebi drugi. Sam Lucifer te je nemara priklical v življenje, da mamiš možka srečo! Sam peklenški poglavar je moral zbrati tvo svojo umetnost, da je ustvaril nekaj tako zapeljivega. -- Ali jo vidiš, ali jo vidiš? -- je šepetnil tovariš tovarišu. -- Ali si že v svojem življenju že srečal kaj podobnega? Ti lasje -- ali niso kot sami solnčni žarki? Kdo je izobilil te ustnice, kdo dahnil ta čarobni smehljaj nanje? In te oči! -- Da bi bila moja. -- da bi bila moja! O, samo nekaj minut bi hotel uživati to srečo -- potem bi rad umrl!

-- Če se vrnem, če ostanem živ, te poiščem in če bi te moral iti iskati na konec sveta. -- Hvala ti, hvala, poslanka iz raja! Kadar bom umiral, uom mislil nate, in olajšana mi bo poslednja ura. --

-- Nikdar, nikdar ne boš moja! Stepo se zate taki, ki so boljši od mene. Toda spomin nate mi ostane do konca dni!

In sto in sto src ji je klicalo prisrčno v slovo: -- Oj, z Bogom, z Bogom, zlato dete!

Kakor bi nevidne strune zvenele in pele visoko pesem ljubezni, je šlo od srca do srca. Tisoče je osrečilo žarek njenega očesa, tisočim se je naselila v srce radost ob pogledu na njeno zlato podobo. -- Srca vseh, ki so jo videli, so bila pokrepana -- živahneje jim je plala kri po žilah. -- In vsakemu izmed njih je bilo, kakor bi bil odtrgal dehteč cvet z rožnega grma in ga vzel seboj kot poslednjo tolažbo. --

-- Oj, z Bogom, z Bogom, zlato dete! Premnog se je ozrl iz dalje še enkrat in iznova je vzdrltel sreče, ako je iz kakega znaka posnel, da mu je do nje segel pogled. --

-- Oj, z Bogom, z Bogom, zlato dete! Tisočeri so ji bili hvaležni zgolj za to, da je žive! --

-- Hvala ti, hvala, sladki otrok! Glasovi godbe zamirajo v daljavi. -- Zadnja krđela tonejo za ovinkom. -- Samo oblaki prahu, ki se dvigajo kvišku, kažejo smer, v kateri se pomikajo čete. -- A srca še vedno trepetajo, trepetajo onim, ki odhajajo in tem, ki še vedno stojijo ob cesti in zrejo za nji-mi. --

-- Oj, z Bogom, z Bogom! Tiho je postalo. -- Govorica je zamrla na ustnih. -- Celo tistim, ki so bili prišli zgolj radovednost past, se je storilo inako. --

Tudi ona molči. A lica ji še vedno žarijo in njene devške prs še vedno drhtijo. -- Otožen je njen pogled. -- Otožno ji zro oči za onimi, ki so šli in ki se morda ne vrnejo nikoli več. -- Zdi se ji, kakor bi vzeli nekaj njenega seboj. -- Morda čuti tudi, kako se vračajo iz dalje želje, kako silijo do nje, kako drhte in prosijo. -- In morda se je loteva domotožju po vročih pogledih, ki so se ji koprneče vsesavali v život, po smehljajih, ki so jo objemali, po mislih, ki so jo božale. --

Mlad, kodrolas fant, plamtečih oči, poln življenja, je bil iz srede krđela drzno stegnil proti nji roko v pozdrav in slovo -- vse obenem. Nikdar ga ni videla prej, in nikdar več ga nemara ne bo. -- A njegova smelost jo je pretresla, da je zadržala v čudni slasti. -- Čutila je, kako ji je še bolj šinila kri v lica, čutila, kako se ji je še bolj vznemirilo srce. -- Odšel je, izginil in drugi so prišli za njim, ki se niso nič manj koprneče ozirali vanjo, toda njene misli so ostale pri njem. --

Gledalci so se razhajali, ona pa je še vedno stala in strmela. -- Tovarišice so jo morale vzeti v svojo sredo in jo skoro siloma odvesti seboj. -- Veselo čelobjajo, a ona ne čuje od vsega ničesar, ona čuje samo glas, ki prihaja od daleč, daleč sem do nje in ji mami uho: -- Oj, z Bogom, z Bogom, zlato dete!

Prijateljice jo obsipajo z vprašanji, a ona jim ne odgovarja, ona odgovarja samo njemu, mlademu kodrolasu, ki je vzel seboj njeno srce in ki ji pošilja stotisoč pozdravov -- odgovarja mu prisrčno in vdano: -- Oj, z Bogom, z Bogom, ti moj zlati fant. --

Kretanje parnikov - Shipping News

22. julija:	America, Bremen.	burg; Stuttgart, Cherbourg in Bremen.
23. julija:	Belgenland, Cherbourg; Albert Ballin, Hamburg.	25. avgusta:
25. julija:	Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Orduna, Hamburg.	Resolute, Hamburg; Sierra Ventana, Bremen.
26. julija:	Resolute, Hamburg; Bremen, Bremen.	26. avgusta:
29. julija:	Aquitania, Cherbourg; La Savola, Havre.	Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.
30. julija:	Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.	27. avgusta:
1. avgusta:	Pres. Roosevelt, Bremen; Andania, Cherbourg in Hamburg.	Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.
4. avgusta:	Pres. Harding, Bremen.	29. avgusta:
5. avgusta:	Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre.	Olympic, Cherbourg.
6. avgusta:	Deutschland, Hamburg; Lapland, Cherbourg.	2. septembra:
8. avgusta:	France, Havre; George Washington, Bremen; Orbita, Hamburg.	Mauretania, Cherbourg; DeGrasse, Havre; Pres. Harding, Bremen.
11. avgusta:	Reliance, Hamburg; Columbus, Cherbourg in Bremen.	3. septembra:
12. avgusta:	Mauretania, Cherbourg; Republic, Bremen.	Columbus, Cherbourg in Bremen; Lapland, Cherbourg; Albert Ballin, Bremen.
13. avgusta:	Pittsburgh, Cherbourg.	5. septembra:
15. avgusta:	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Homer, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Orca, Hamburg.	Paris, Havre; Leviathan, Cherbourg; Orbita, Hamburg.
18. avgusta:	Presidente Wilson, Trst.	8. septembra:
19. avgusta:	Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen; Arabic, Cherbourg in Hamburg.	Martha Washington, Trst; Reliance, Hamburg.
20. avgusta:	Belgenland, Cherbourg; Cleveland, Hamburg.	9. septembra:
22. avgusta:	Majestic, Cherbourg; Orduna, Ham-	Aquitania, Cherbourg; George Washington, Bremen.
		10. septembra:
		Pittsburgh, Cherbourg.
		12. septembra:
		Majestic, Cherbourg; France, Havre; Orca, Hamburg.
		15. septembra:
		Republic, Bremen.
		16. septembra:
		Berengaria, Cherbourg.
		17. septembra:
		Belgenland, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.
		19. septembra:
		Olympic, Cherbourg; Rotterdam, Rotterdam; Suffren, Havre; Orduna, Hamburg; America, Bremen.
		22. septembra:
		Resolute, Hamburg.
		23. septembra:
		Mauretania, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Ohio, Hamburg.
		26. septembra:
		Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen.

VELIK IZLET

NA TISOČLETNICO IN TRETJI VSESOKOLSKI ZLET V ZAGREBU

Z VELIKIM IN HITRIM PARNIKOM AQUITANIA KI ODPLUJE 29. JULIJA

Zapomnite si, da je Aquitania uradni sokolski parnik, in izletnički bodo na poti kakortudi v Zagrebu deležni uradnega sprejema. Znižane cene kabin tretjega razreda iz New Yorka in nazaj. Zagreb se pripravila na sijajen sprejem izletnikov s tega parnika.

Za udobnost potnikov bo skrbel gospod Ivan Kampotič, mnogoletni uradnik Cunard linije.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na naše mestne zastopnike.

CUNARD LINE

25 Broadway New York

Vožnja tja in nazaj po znižanih cenah.

\$198.

Iz NEW YORKA do LJUBLJANE in NAZAJ

(Vojni davek posebej)

Nudi se vam izborna prilika, da obiščete staro domovino, in se vrnete po znižani izletniški ceni v tretjem razredu. Naši potniki se odpeljejo iz Hamburga s posebnimi vlaki na svoj cilj v spremstvu zanesljivih spremljevalcev.

TEDENSKA ODPLUTA

Za povratna dovoljenja in druge informacije se obrnite na lokalnega agenta ali na

United American Lines

(Harriman Line) Joint Service with Hamburg American Line

35-39 Broadway, New York.

Rad bi izvedel kje se nahaja moj prijatelj JOHN LIČAN, doma iz Podgrajja, Istara. Pred 5. meseci je imel tale naslov: 1709 Main St., Kansas City, Mo. Če kdo izmed rojakov ve, naj mi poroča, ali naj se sam javi. Andy Brtosa, P. O. Box 136, Verona, Pa.

Prav vsakdo

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh

MALI OGLASI

"Glas Naroda"

S. MASSMAN
KOMISIJSKI TRGOVEC
dobi najvišje cene za depostane pipe in doge za French claret.
801 Louisiana Bldg., New Orleans, La.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih namoremo dati valed naše dolgoletne izkušnje vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselneške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, namoremo tudi nedržavljeni dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi del; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje proslučen v stari kraj glasom nanovešje odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodniški ali svoja iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Is Jungola vije bo pripuščeni v pribodnji tresh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorej dobiti sem žene in otroke do 18. leta brea, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov p imajo prednost v kvoti. Pišite nam pojasnila.

Prodajamo vozne liste na vsi pre go; tudi preko Trsta samorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York